

Vlotte babbels

Ross Thomas werd een jaar of tien geleden voor Nederland ontdekt door Rinus Ferdinandusse die destijds hoog opgaaf van zijn thrillers uit de sfeer van vakbond en politiek. Sindsdien ontwikkelde Thomas zich tot een producent van breed opgezette avonturenromans, bestemd voor Ludlum- en Macleanfans die een stapje hogerop willen. **Cast a yellow shadow** (Avon, VD, f 8,95) dateert uit de allereerste fase van Thomas' carrière toen hij de geheim agenten-annex-caféhouders McCorkle en Padillo het ene Duitse avontuur na het andere liet beleven. Deze titel uit 1967 speelt echter in Washington en heeft een te ingewikkelde plot om echt te overtuigen (Mevrouw McCorkle wordt gekidnapt om Meneer Padillo te dwingen een hoogbejaarde variant op Ian Smith op diens eigen verzoek te vermoorden en dat zijn nog maar de eerste 20 pagina's). Ross Thomas weet hier al wel hoe hij met dialoog en actie moet omspringen, maar hij zou zijn topniveau pas een paar jaar later bereiken met de politieke thrillers *The porkchoppers* en *If you can't be good*. (BV)

Omslagverhalen

Sijthoff, vanouds de uitgever van Agatha Christie in Nederland, heeft alle 50 boeken van deze schrijfster door tekenaar Karel Dekker en vormgever Lambert van Kasteren van een nieuw omslag voorzien. Voor me ligt deel 50, *Poirot komt terug*, de vertaling van *Mrs McGinty's dead* uit '52. De toeschouwer, ik dus, ziet een afschuwelijk paars interieur dat het meest doet denken aan goedkope televisiedecors. Godzijdank is het een tekening, want dat laat nog iets aan de fantasie over. De opletende kijker, ik dus, ziet op de tafel een spiegel staan, tenminste daar denk ik het eerste aan. Maar wat moet een spiegel op die plek. Het zal een portretfoto in een lijst zijn. concludeer ik dan, niet weinig trots over zoveel opmerkingsgave. Ik lijk Poirot wel! Nu komt een moeilijker raadsel. Is de persoon in de kamer een man of een vrouw? Spannend, hé? Ik blijf toch geen Poirot te zijn en zou het boek moeten lezen om hier achter zien te komen. De kleding doet vermoeden met een vrouw te doen hebben, maar de gelaatstrekken zijn erg mannelijk. Ook het kapsel brengt geen uitsluitsel. Het wordt door een haarband strak bijeengehouden, maar dat schijnt ook bij mannen steeds meer in zwang te komen. Een mysterie dus. Het mens zal ik maar zeggen, leest de Telegraaf. Dat is zeker. Door dat pseudoniem 'Nieuws' kijk je zo heen. Sensationele koppen kondigen moord en doodslag aan. Zelfs op de achterpagina wordt een weezinwekkend complot onthuld. De foto hierbij is weer raadselachtig. In de linkerkolom staat nog een bommelding. Ik ben eruit! Het mens is Poirot zelf, in een geraffineerde vormomming. Hij leest in de Telegraaf een bericht, waar schijnlijk in de roddelrubriek, dat een beroemde dame zelfmoord heeft gepleegd, maar hij denkt er het zijne van. Dat is heel

The Rat on Fire van George V. Higgins (Ballantine, VD, f 8,95) is een warrig boek. Op ondoorzichtige wijze worden er allerlei minne machinaties uitgehaald met door ratten geplaagde sloppenbewoners. Er worden branden gesticht en personen die teveel weten worden omgekocht, dan wel uit de weg geruimd. Veel onrecht en slechtheid dus, maar waar het nu precies om gaat, *what makes them all tick*, blijft wat nevelig. Dit ware nog voor lief te nemen als de auteur hier een aardige schrijfstijl tegenover had gesteld. Het boek bestaat voor 90% uit dialogen, maar de personen spreken allemaal op dezelfde manier, namelijk overvloedig doorspekt met uitdrukkingen als: *(god)damned, fucking, shit, fuckin' bastard/asshole/son of a bitch*, zodat de schrijver wel genoodzaakt is om achter elke zin de spreker bij name te noemen in combinatie met het woord 'said'. Anders zou de lezer helemaal het spoor bijster raken. Ondanks de moeite van de schrijver om zorg te dragen voor een 'levendige' spreekstijl, I'd het te-gengestelde effect bereikt: saaiheid.

Eén ding is zeker: er lopen heel wat bad guys rond in Boston. (BR)

goed door de tekenaar weergegeven in de gelaatsuitdrukking. Ze is natuurlijk vermoord! Dus hij moet weer in actie komen om de dader te ontmaskeren en vandaar de titel 'Poirot komt terug'. U begrijpt dat ik een flauw stukje heb geschreven over een in mijn ogen flauw omslag. Het is niet zozeer slecht, maar het mikt nogal op een jeugdig publiek dat Kuifje en de Donald Duck nog maar pas is ontgroeid.

Steye Raviez

PS.

Na raadpleging van The bedside, bathtub & armchair companion to Agatha Christie blijkt dat er twee speurders in het verhaal voorkomen. Poirot komt terug, maar ook Ariadne Oliver, het alter ego van Christie zelf. Misschien heeft de tekenaar dat in één persoon tot uitdrukking willen brengen.

THRILLERS & DETECTIVES

2e jaargang nr. 3, mei 1982

Hollandse nieuwe

Dierenliefde geeft mensenleed en een hokker, homo en hunkeraar als fine fleur van de Nederlandse politie. Maakt Janwillem van de Wetering een kleine of een grote vergissing?

Werk van Buitenlanders

De Crime-de-la-Crimereeks bestaat tien jaar en brengt als nieuwe speurdersvarianten een pater en een kinderboekenschrijver die het nog goed doen ook. Verder wat er gebeurt als je je kind aan een vreemde toevertrouwt en een dokter die graag pijn doet en dat niet voor uw bestwil.

Made in USA & UK

Alistair MacLean begint tekenen van uitputting te vertonen, maar Dick Francis houdt het vaandel hoog. Geleerden die de pen hanteren en veel professionele spionage met een verdwaalde amateur ertussen.

Profiel van Patricia Highsmith
Psycholoog Hans Knegtmans met het zweet in zijn handen op zoek naar de zaken die haar personages bezielen. Kun je van slakken en poezen naar mensen generaliseren? En vormen een ellendige jeugd en eenzaamheid voldoende compensatie voor een houterige stijl?

Carmiggelt over Chandler

Treedt toe tot de Chandler-vrijmetselarij. Een gesprek over een auteur die Nederlands beroemdste korte verhalen schrijver de kneepjes van het vak leerde. Veel rondsjoeken door de stad en genieten van scherpe humor.

Aan dit nummer werkte mee: Martha Bakker, Louise Boerhoff, Dick van den Bosch, Frits Hoorweg, Hans Knegtmans, Hans Kooijman, Albert Neutel, Beatrijs Ritsema, Gert Jan Thomassen, Bert Vuijsje en Wim Voster.

Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Zetwerk/drukwerk: GCA Drukwerk

THRILLERS & DETECTIVES

Onafhankelijk tijdschrift voor misdaadlectuur onder redactie van Theo Capel
2e jaargang nummer 3, mei '82
Verschijnt vijf maal per jaar,
Redactie en administratie p/a Nic. Maesstraat 139 hs, 1071 PX Amsterdam

Aanwijzingen voor de lezer

Met dit derde nummer van de tweede jaargang begint Thrillers & Detectives een bekende verschijning te worden. Dat geldt niet alleen voor Nederland, maar ook voor België en zoals uit de vraag- en aanbodrubriek *I'll make him an offer he can't refuse* blijkt, tot in Finland toe. Dat stemt tot tevredenheid, maar natuurlijk blijven er wensen. Het aantal abonnees moet gestaag blijven stijgen (en wie kan daar beter voor zorgen dan u?). In verband met alle aardige zaken die het vermelden waard zijn, zou de omvang moeten toenemen en om de kosten en baten in evenwicht te brengen moet de abonnementsprijs nog iets omhoog. Met ingang van dit nummer wordt die op f 11,25 gebracht, een bedrag dat het mogelijk maakt om bij een voldoende abonneesaantal een paar pagina's aan Thrillers & Detectives toe te voegen.

De inhoud heeft dit keer een intellectueel tintje door de aandacht voor **Raymond Chandler** en **Patricia Highsmith**, maar dat geeft het genre het respectabele dat het af en toe nodig heeft. Lezers van het profiel van Highsmith zullen merken dat de maker Hans Knegtmans vorige keer ook verantwoordelijk was voor het stukje over Michael Collins en niet Hans Kooijman die er ook dit keer weer is met een portie gewelddadigheid. Abonnees die de vorige nummers nog niet hebben, kunnen deze krijgen door overmaking van f 2,50 per nummer. Ze worden dan met het nieuwe nummer meegestuurd (behalve 82/1 dat op is). De afgelopen weken heeft zich nog af en toe een verdwaalde f 5,50 abonnee gemeld. Het abonnement beperkt zich dan tot de resterende nummers van de tweede jaargang. Het volgende nummer verschijnt begin september en bevat een profiel van **James McClure**, de schrijver van boeiende Zuidafrikaanse politiers. Daarnaast is er een gesprek over **Rotterdam** als achtergrond voor thrillers en natuurlijk de bespreking van nieuwe boeken die u misschien ook al voor een deel in de vakantiekoffer had gestopt. (TC)

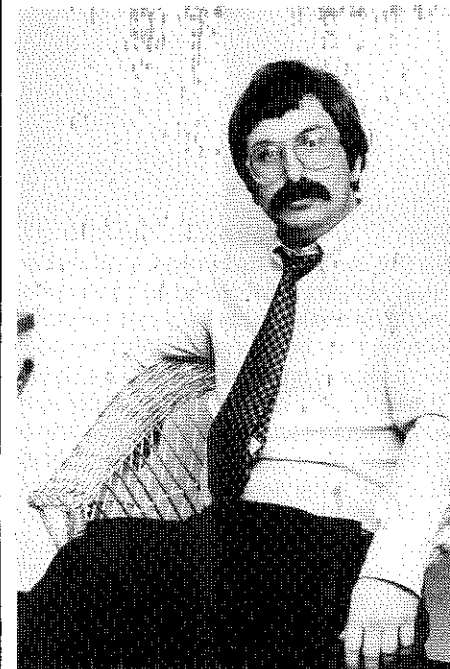

foto Steye Raviez

Theo Capel: Talent voor komische scènes

Hollandse nieuwe

Hond in de pot

De variant op de privé-detective die Theo Capel heeft bedacht, heet Hank Stammer en vormt in zijn eentje een soort incassobureau. Hij wordt vooral ingehuurd om ongelukkigen die een achterstand hebben bij het aflossen van hun persoonlijke lening, achter de voden te zitten. Niet direct de meest bewonderenswaardige broodwinning, maar wel één die een goed inzicht verschaft in alle mogelijke uitwassen van het kleinburgerdom. Vooral de ironische beschouwing daarvan geeft de boeken van Capel hun eigen karakter. **Bijtend spul**, het derde boek in de serie, (Veen, 16,90) speelt in de horecawereld. De moord op een barkeeper brengt Stammer naar de meest uiteenlopende plaatsen in en rondom Amsterdam. Vooral de wereld van hondenliefhebbers krijgt speciale aandacht. Via hondenkerkhoven en kennels brengt Stam-

mer zijn zaakjes tot een goed einde en rekt onderwijl af met mooie illusies over mens en dier. Stammer heeft een beetje een relatieprobleem, met een ongewilde echtscheiding achter zich. Veelbelovende contacten lopen verder op niets uit. Misschien moet hij volgende keer eens in therapie, dan kan Capel zijn talent voor komische scènes opnieuw goed uitleven. (FH)

Sex & Orde

Na twee politieke thrillers te hebben geschreven komt Tomas Ross nu met een politieroman. In **De Moordmagnaten** (v. Holkema & Warendorf, f 21,50) wemelt het van de opsporingsfunctionarissen, maar de kern wordt gevormd door de mannen van de Centrale Recherche Informatiedienst. Het is niet helemaal duidelijk of zij met de titel worden bedoeld of dat die verwijst naar het grootkapitaal dat een slechte rol speelt. Er vallen in ieder geval een hoop doden in het verhaal, zonder dat het echt gruwelijk wordt. De aandacht is grotendeels gericht op de politiemannen zoals in dit soort boeken gebruikelijk is. De auteur belicht naast de klus waarmee ze bezig zijn voornamelijk hun libidineuze problemen. Ondanks het uitvoering wassen van het lid van een van hen, leidt dat niet tot typologische hoogstandjes. (TC)

Hans Neber zoekt de onderwerpen van zijn boeken in de kringen van het Openbaar Ministerie, waar hij zelf ook werkzaam is. **Schijn bedriegt** (Veen, f 16,90) heet zijn tweede thriller en die titel komt uit, want het gaat meer om een liefdesdrama dan om een thriller. De collega's van de auteur zullen het ook moeilijk met het boek hebben, omdat degenen die over onze rechtsstaat moeten waken de morele ontwikkeling van een peuter blijken te hebben. Als zaken maar niet uitkomen dan is alles in orde, dan kan je je rustig aan overspel en aan het geheim houden van een misdrijf overgeven. Roken en sex vullen een groot deel van het

boek, waarbij tot mijn verbazing als toppunt van perversiteit sexueel verkeer met gebruik van een condoom wordt beschreven. Zo erg is het dus bij justitie. (TC)

Dolletjes

De hoofdpersoon van Martine Carton is een zogenaamd feministische journaliste die Tonia van Dijk heet (gemodelleerd naar ex-Nieuwe Revue en nu HP-verslaggever Ton van Dijk?). In **Victoria en de oliesjeiks** (De Kern, f 17,50) beleeft ze een nieuw avontuur. Dit maal in Londen waar ze op reportage is met een vriendin, een Franse fotografe. Nadat ze amper een voet aan de grond hebben gezet, laten ze zich inpakken door een paar rijke Arabieren. Dan volgen enkele dagen van drinken, vrijen, eten, kleren kopen en andere feministische activiteiten en, oja, af en toe ook nog een interviewtje en een fotootje. Tussen alle bedrijven door ontwikkelt zich een intrige, waar de heldinnen maar moeilijk het fijne van te weten kunnen komen. Dat is niet verbazingwekkend, want het gaat om een uiterst onwaarschijnlijke organisatie die mooie Engelse meiden naar het Midden-Oosten stuurt om daar brave huisvaders het hoofd op hol te brengen. Waarom de dames daar zo fel tegen gekant zijn, blijkt aan het eind, als de één haar eigen mannie in de armen rolt en de andere in het huwelijksbootje stapt. (MB)

De oudere avonturen van Tonia van Dijk worden herdrukt in de Zwarte Beertjes-reeks. **Apollo en de kunstmakers** (Zwart Beertje, f 5,50) speelt in het wereldje van mensen die elke week in de Story en Privé staan. Ook in dit verhaal speelt de intrige een ondergeschikte rol (en dat kan geen kwaad, gezien het kaliber ervan). Tonia en een vriendin die ook journaliste is hebben reuze plezier, maar ook af en toe half ruzie. Je leert ook nog dat Tonia een dikke kont heeft en dat ze zichzelf graag wegcijfert. Het Yaat niet de goede kant op met het feminisme. (TC)

Meer een grote vergissing

Niet alleen de echte liefhebbers van Janwillem van de Wetering zullen **De vlinderjager** (Zwart beertje, f 8,50) met gekromde tenen lezen. Iedereen die bij vrienden en kennissen wel eens een goed woordje doet voor de Nederlandse thriller, krijgt het schaamrood op de wan-

gen en voorlopig zal hij maar liever zijn mond houden. Alles wat slecht is aan van de Wetering is in het boek terug te vinden: de hoofdpersonen filosoferen weer heel wat weg over de toestand in de wereld en het hiernamaals en de verplichte sexnummers zijn van een treurigmakende grofheid. In het begin leest het boek nog wel vlot. Het is opgebouwd uit een aantal snapshots van het leven van ene Eddy Sachs en de snelheid waarmee de tijd voorbij vliegt, geeft het verhaal een zeker ritme. Allengs blijkt dat ritme een holle discodreun te zijn, die lang doorgaat nadat de muziek is opgehouden. Sachs is een fascist en verdient zijn geld door iedere denkbare misdaad te begaan en daarbij ook zijn compagnons niet te ontzien. Een speurtocht naar een geheime boodschap verborgen in een Rembrandt wordt hem uiteindelijk noodlottig. De intrige van De vlinderjager schijnt bedacht te zijn door Rijk de Gooyer en Eelke de Jong. Misschien kunnen we dit boek dat speciaal als 2000ste Beertje verscheen, beter als een parodie beschouwen.

Een kleine vergissing (Loeb, f 19,50) van dezelfde schrijver kost een paar centen meer, maar is veel beter te verteren. Het is een bundel van elf - niet twaalf, zoals op de omslag staat - korte verhalen, die zich bijna als een echte roman laat lezen. Zeven van de verhalen, met de Japanse inspecteur Saito in de hoofdrol, zijn eerder verschenen in het Engels, één verhaal is afkomstig uit de bundel 'Een Oosterse huivering' en voor de gelegenheid zijn er drie nieuwe bij bedacht. Saito is het Japanse evenbeeld van Rechter Tie van Robert van Gulik, maar anders dan de rechter is hij een tijdgenoot van ons. De verschillen tussen zijn Japanse wereld en de onze zijn niet zo ontzettend groot: de Datsuns rijden bij wijze van spreken af en aan.

Maar toch zijn er ook subtiele verschillen die met zorg in de verhalen zijn verwerkt. Van de Wetering kan heel beknopt en doeltreffend schrijven. Tot uitwijdingen voelt hij zich blijkbaar alleen in romans verplicht. (FH)

Werk van buitenlanders

Pas op met oppas

Wanneer het echtpaar Wright van een avondje uit thuis komt, doet het een gruwelijke ontdekking. De babysit ligt met ingeslagen schedel op de grond en hun baby is verdwenen. De politie komt erachter dat de babysit onder een valse naam leefde, maar aanknopingspunten om achter haar identiteit te komen ontbreken. Teleurgesteld over de geringe resultaten van de politie en de FBI gaat het echtpaar zelf op onderzoek uit. Stukje bij beetje vindt een reconstructie plaats van het leven van de babysit, waarbij steeds duidelijker wordt dat hier de sleutel tot het verdwijnen van de baby moet liggen. Coburn heeft dit gegeven in **De Babysit** (Arbeiderspers, f 24,50) spannend uitgewerkt en weet steeds verrassende wendingen in het verhaal aan te brengen. Mensen die hun kinderen aan de hoede van een vreemde toevertrouwen om te kunnen gaan stappen, zijn gewaarschuwd. Helaas heeft Coburn geen kans gezien de bijfiguren, waarmee het boek dichtbevolkt is, voor stereotypie te behoeden. (HKO)

Almachtige Christie

Tien bekende Engelse mysterieschrijvers, waaronder Agatha Christie en Dorothy Sayers, kregen tijdens hun jaarlijkse Detection Society-diner in 1930 het lumineuze idee om samen een boek te schrijven, om zodoende de kas van de club te kunnen spekken. Het plan lijkt prima en **Dood van een admiraal** (van Holkema & Warendorf, f 19,50) dat er uit voortkwam, zag er erg goed uit, zodat ik het direkt aanschafte om mee te nemen op vakantie. Maar na een paar hoofdstukken begon het boek me te vervelen. De schrijvers betrapten elkaar op onnauwkeurigheden en tegenstrijdigheden en voelen zich geroepen steeds nieuwe elementen toe te voegen, waardoor het beeld ontstaat van onderlinge rivaliteit die ten koste gaat van het tot stand brengen van een samenhangend verhaal. Naarmate het boek vordert, gaat het verder bergafwaarts en biedt het een illustratie van het feit dat bij

Janwillem van de Wetering: politieverhalen gaan hem beter af

creatieve zaken de som doorgaans minder is dan het geheel van de delen, zoals in de jaren zeventig ook is gebleken met 'think tanks'. Het is natuurlijk wel een boek dat van belang is voor lezers die in één of meer van de auteurs speciaal geïnteresseerd zijn. (LB)

Tien kleine negertjes (Sijthoff f 15.-) is een poging van Agatha Christie alleen. Het verscheen in 1939 voor het eerst en blijft bij lezing nog uitermate bij de tijd. In het kader van een poging om Agatha Christie eens met een jonger publiek in contact te brengen, gaat het hier om de zoveelste herdruk in een nieuw jasje (zie ook **Omslagverhalen**). Het verhaal gaat over tien mensen die worden uitgenodigd om een week op Negereiland door te brengen. Ze kennen elkaar niet of nauwelijks en hebben alleen gemeen dat ze iets (en soms een heleboel) op hun geweten hebben. Dat blijkt al snel uit hun gedrag, hun achterdocht en hun kennelijke schuldgevoel. Het actuele van het boek zit hem in het feit dat voortdurend boontje om zijn loontje komt op een manier die de rechtsgang bij ons niet toelaat. Met andere woorden: de mensen die bij het lezen van rechtbankverslagen het gevoel hebben dat de misdadiger er maar weer makkelijk vanaf komt en die fantaseren over het recht in eigen hand nemen, komen in dit verhaal fors aan hun trekken. (LB)

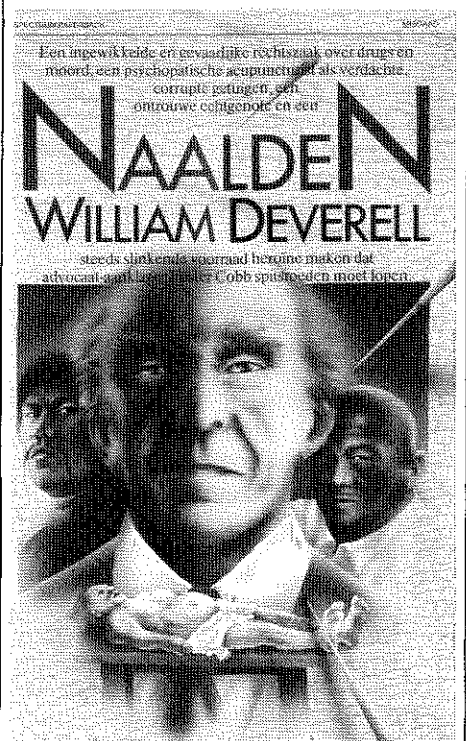
Terreur

Lang niet alle schrijvers die worden uitgegeven in het nieuwe zwarte jasje van Prisma zijn nieuwelingen. Ook Kenneth

Royce is een oude bekende. Hij schrijft romans waarin de misdaad wordt bestreden door geheime diensten en andere weinig door regels gehinderde instanties. De verhalen zijn aardig van opzet, maar de hoofdpersonen worden voortgedreven door duistere en bizarre motieven en daardoor lijkt het allemaal soms erg onwaarschijnlijk. In **De Infiltrant** (Prisma f 9,90) gaat het nog wel. Een terroristisch complot wordt met behulp van een infiltrant ontmaskerd. Dat is een oud-lid van de beroemde anti-terroristeneenheid van de Engelsen die al jaren blijkt te zijn voorbereid op een karweitje als dit. Om geaccepteerd te worden moet hij een bewijs van 'goede trouw' leveren en iemand vermoorden. Omdat hij weigert dit in koelen bloede te doen, moet zijn dienst een lijk leveren en dat geeft een enorm gesol met een lichaam, dat hoewel absurd ook wel amusant is.

Onder verdachte omstandigheden (Prisma f 11,50) hangt teveel van toevalligheden aan elkaar. De spectaculaire speurtocht van een zoon naar zijn echte vader, toevallig een spion, valt ook weer toevallig samen met de ontdekking van een belangrijke spionageaffaire. De zoon wandelt nietsvermoedend als een olifant door diverse porseleinkasten. Zoals gebruikelijk in dit soort verhalen blijkt de olifant een zeer moeilijk om te leggen beest. (FH)

Gerald Seymour is een voormalig Engels tv-journalist, die gespecialiseerd was in oorlogsreportages. Later begon hij zich toe te leggen op het schrijven van thrillers, waarbij de gewelddadige werkelijkheid als uitgangspunt diende. Naar zijn eigen zeggen houden zijn boeken het midden tussen journalistiek en literatuur. In **De rode vos** (Arbei-

derspers, f 29,50) wordt een in Italië woonachtige Engelse zakenman ontvoerd door de Maffia, die voor zijn behouden thuiskomst twee miljoen dollar wenst te incasseren. De arrestatie van de meest gezochte terroriste in Italië blijkt op een weinig voor de hand liggende manier de activiteiten van zowel de politie, Maffia als anti-terreurbrigade op een levensgevaarlijke manier te door kruisen, waardoor het slachtoffer in een steeds uitzichtloze positie raakt. Het boek is een meeslepende thriller geworden, waarin de uiteenlopende personages haarscherp zijn getroffen. (HKO)

Au, dokter. Au

Naalden van William Deverell (Spectrum, f 24,50) is een keihard, rauw en realistisch verslag van een moordrechtzaak en wat zich daar rondom allemaal afspeelt. Hoofdverdachte is de groothandelaar in heroïne en acupuncturist dr. Au (!). Deze geleerde van Chinese afkomst doet zijn naam eer aan. Hij is namelijk zeer bedreven in het uitleiden van speldeprikken en het in mootjes snijden van medemensen die zijn ongenoegen opwekken. Dit alles speelt zich af in Vancouver en heroïnehandel is de rode draad die door het verhaal heenloopt. Naast de handel, moord en martelwerk is er ook nog overspel, kidnapping en corruptie (zelfs bij de Royal Canadian Mounted Police). Je kunt je afvragen of er eigenlijk niet teveel gebeurt, maar Naalden blijft een goed leesbaar en onderhoudend verhaal. Het boek dat in Canada werd bekroond is een geslaagd debuut van William Deverell. (GJT)

A. Conan Doyle was ook dokter, maar in plaats van patiënten te pijnigen liet hij hen liever zich ontspannen met zijn verhalen. **De vallei der verschrikking** (Loeb, f 17,50) is een verhaal in een verhaal. Nadat Sherlock Holmes op de hem bekende wijze het 'drama van Birlstone', een griezelige moordzaak heeft opgelost, neemt de verteller (zoals gebruikelijk dr. Watson, ook een arts die zijn professie niet meer uitoefent) de lezer mee naar de USA, waar zich 20 jaar te voren in de Vermissavallei (waar ligt die in godsnaam?) gruwelijke gebeurtenissen hebben afgespeeld, die uiteindelijk zouden leiden tot de moord in Birlstone Manor. Opvallend is de bijzondere kwalijke rol die vrijmetselaars krijgen toebedeeld. Natuurlijk behoeven schrijver noch hoofdpersoon enige introductie. Iedere onvolkomenheid in vergelijking met hedendaagse detectives wordt ruimschoots vergoed door de oorspronkelijkheid van dit nu al bijna 70 jaar oude Holmes-avontuur. (GJT)

Biechtgeheim

In het januarinummer werd de Engelse pocketversie van **De rozenkransmoorden** van William Kienzle (Arbeiderspers, f 29,50) enthousiast besproken. Het gaat om de belevenissen van Pater Koesler uit Detroit die het raadsel achter een serie moorden op priesters en nonnen ontrafelt. Het boek is een kruising tussen een politieroman en een puzzeldetective en tegelijkertijd een soort antropologische documentaire over de priesterstand. Een opvallend kenmerk van deze groep is de puberale lust waarmee alles wat een rok draagt wordt bekeken en de voorkeur voor schuine moppen. Koesler is echter een net celibatair type bij wie het geheim van de biecht nog steeds veilig is. (TC)

Lawrence Sanders mag nogal eens gebruik maken van aan de psychologie en psychiatrie ontleende ziektebeelden om zijn boosdoeners van diepgang te voorzien. In **Het tiende gebod** (Veen, f 22,50) laat hij dit achterwege, wat het resultaat een stuk leesbaarder maakt. Joshua Bigg, een piepklein kereltje met oog voor vrouwelijk schoon, is als een soort detective verbonden aan een groot

advocatenkantoor, waarvoor hij allerlei routineklusjes opknapt. Op een goede dag krijgt hij echter tot zijn voldoening twee belangrijke zaken te behandelen, de zelfmoord van een vriend van één van de directeurs en de plotselinge verdwijning van een cliënt. Sanders beschrijft onderhoudend hoe Joshua het gebod dat men niet zal begeren wat zijn naaste toebehoort in de praktijk weet te effectueren onder het motto dat wie niet sterk is, slim moet zijn. (HKo)

Koude kermis

Met **De Diepvriesspionnen** van George Markstein (Arbeiderspers, f 24,50) is weer een deel toegevoegd aan de eindeloze serie spionageromans over de Tweede Wereldoorlog. Het is ronduit verbazingwekkend dat er naast spionnen in 1940 - 1945 nog mensen over waren om oorlog te voeren. Het gaat in dit geval om een oorspronkelijk gegeven en daardoor is het wel een interessant verhaal geworden. In de strijd geharde geheime dienst figuren die in het dagelijks leven afwijkingen beginnen te vertonen, worden in een afgelegen oord als het ware in de diepvrieskist bewaard. Hieromheen is een Duitse infiltratie geconstrueerd. Grappig is verder dat er nauwelijks van een uitgesproken hoofdperson kan worden gesproken. (WV)

Len Deighton heeft ook een gebeurtenis in WO II als basis voor zijn nieuwe boek **XPD** gekozen dat behalve als Engelse pocket (Panther, VD, f 11,50 en Ballantine, VD, f 11,50) nu ook in het Nederlands is verschenen onder dezelfde titel (Elsevier, f 22,50). *Geruisloos elimineren* heeft het hier als ondertitel, de vertaling van *expedient demise* (XPD). Het gaat om notulen van een bespreking die Hitler voerde met Churchill en waar Duitsers, Russen en Engelsen in 1979 alsnog achteraan zitten. Het document is in het bezit van een ex-GI die zich in de oorlog rijk heeft gestolen. Deighton had nog wel eens de naam zeer ingewikkelde boeken te schrijven. Ook nu kent de intrige zeer vele vertakkingen zonder dat echter het zicht op het verhaal verloren gaat. Het verhaal heeft verder alle goede Deighton-kenmerken: leuke details, goede dialogen, interessante personages en kan prima dienen om twijfelars van de goede kanten van thrillers te overtuigen. (TC)

Voor wie de klok slaat

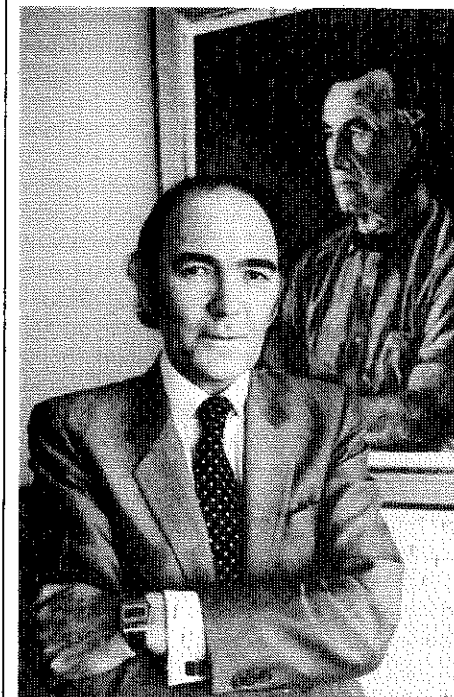
De Amerikaanse schrijver met de vreemd Nederlands aandoende naam Glendon Swarthout heeft met **Het uur**

Len Deighton: Elimineert andere schrijvers

van de skeletten (Arbeiderspers, f 25,-) een spannend stukje werk afgeleverd. De originele hoofdpersoon B. James Butter - een vreesachtige kinderboekenschrijver - wordt door machinaties van een vriendin geconfronteerd met de lugubere geheimen van een klein Amerikaans stadje aan de Mexicaanse grens, dat met alle macht probeert de oude schandalen achter slot en grendel te laten. Via trial- and -error komt Butters geleidelijk achter de gruwelen waaraan de ouders van zeer achtenswaardige burgers zich hebben schuldig gemaakt. Het is een thema dat origineel is uitgewerkt en dat een goed geschreven en zeer onderhoudende thriller heeft opgeleverd voor de Crime de la Crime reeks. (WV)

Luellen Enright, een in Japan geboren domineesdochter, wordt op achtjarige leeftijd na haar vaders dood bij familie in Amerika ondergebracht. Het gevoelige meisje valt in handen van twee afstotelijke neven, een oom die van kleine meisjes houdt en een ijskoude, hebzuchtige tante, die haar nieuwe leven tot een hel maken. Haar bevrijding uit deze slangenkuil mist een feestelijk karakter, want ze wordt beschuldigd van de moord op haar oom en tot een langdurige gevangenisstraf veroordeeld. Na beëindiging hiervan komt ze op achttienjarige leeftijd tot ontdekking dat haar familie zich in haar afwezigheid van haar erfenis heeft meester weten te maken. Het tijdstip is nu gekomen voor een uitgebreide wraakoefening op haar voormalige kwelgeesten. **De stille getuige** van Jack Vance (Rostrum, f 18,90) is een tegelijkertijd ontroerend en humoristisch boek, waarin het rechtvaardigheidsgevoel van de lezer volledig aan zijn trekken komt. (HKo)

John Gardner:
te huur voor professionele klussen

In **The Leeds fiasco** van Angus Ross (Keyhole Crime, VD, f 7,50) krijgen twee Britse geheim agenten opdracht om uit te zoeken hoe het komt dat zowel de Japanners als Oost Duitsers op de hoogte zijn van de resultaten van baanbrekend maar uiterst geheim industrieel Brits onderzoek. Slechts vijf geleerden komen in aanmerking voor de Judasrol. Dit is de intrige van dit onbevredigende verhaal, waarin het ene cliché op het andere wordt gestapeld. Zo zijn bijvoorbeeld de optredende homoseksuelen verwijfde, huilerige angsthazen die teveel parfum gebruiken en de belangrijkste vrouw in het boek een beeldschone nymfomane. Het is duidelijk dat hier een amateur zich probeert professioneel voor te doen. (HKo)

Wakers over onze rust

Ze worden in Amerika kennelijk nog steeds in serie gekweekt, de navolgers van Chandler en Ross Macdonald. Stephen Greenleaf, een voormalig advocaat uit San Francisco, is lang niet de slechtste in dit genre van de neo-private eye. Zijn debuut **Grave error** (Ballantine, VD, f 9,80) dat ook in het Nederlands te krijgen is als **Dodelijke vergissing** (Arbeiderspers, f 23,50) levert in de eerste 180 pagina's uitstekende leesstof, werkelijk het betere vakwerk. Daarna wordt de plot zo onoverzichtelijk (iedereen was twintig jaar geleden een ander en per bladzijde duikt een nieuwe erfzonde op), dat zelfs Lew Archer er niet meer uit wijs zou kunnen. (BV)

Hillary Waugh houdt het op de politie voor zijn verhalen. Twee van zijn politiers zijn nu herdrukt. Het gaat om **Last seen wearing** uit '52 (Perennial, NL, f 9,80) en **The missing man** uit '64 (Perennial, NL, f 9,80), waarvan de omslag in het januarinummer werd besproken. Beide boeken zijn gesitueerd in Nieuw-Engeland, het noordoostelijke deel van de USA en beschrijven de jacht op de moordenaar van een jonge vrouw door de lokale politie. Moordenaar en vermoorde komen uitsluitend in beeld door de ogen van de speurende politiemannen, in beide gevallen de plaatselijke commissaris en zijn rechterhand. Het alledaagse politiewerk dat bestaat uit posten, gegevens natrekken en routine verhoren vult het grootste deel van de boeken, zonder dat het vervelend wordt. Dat komt voor een belangrijk deel door de fatsoenlijkheid en menselijkheid van de politie die vanuit morele verontwaardiging zijn werk doet, zonder dat dat tot hysterische wraaklust aanleiding geeft. Aanbevolen voor politiemensen die vinden dat inzet alleen kan worden uitgedrukt in goedbetaalde overuren. (TC)

Het aardige van Bill Knox' **Pilot error** (Keyhole Crime, VD, f 7,50) is, dat tweederde gedeelte van het boek onduidelijk blijft of, en wat voor misdaad er eigenlijk in het spel is. Het verhaal is goed opgebouwd en houdt de aandacht vast. Een vliegtuigje stort neer en de piloot blijkt, zo kan nog net voor hij sterft worden vastgesteld, stevig gedronken te hebben. Alleen maar een 'pilot error' dus. Allerlei mensen blijken echter een ongewone belangstelling voor het verongelukte vliegtuig te hebben, zodat de bemoeienis van superintendent Thane niet ten onrechte is. Zowel de Glasgowse onderwereld, als enige figuren uit de regio blijken erbij betrokken te zijn. In ieder geval geeft de situatie de Glasgowse politietop aanleiding om de reorganisatie van het politiecorps, waarbij het stedelijke en het regionale corps tot één Strathclydelegioen worden samengevoegd, eens op de proef te stellen. Wat mij niet zo aanspreekt in het boek is de ferme jongensstoere knapen-humor. Wie zou grinniken, als hij een briefje van zijn slapende echtgenote op zijn kussen vindt met: 'Go to hell. Love. Mary'? (DB)

Sinds Sjöwål & Wahlöo is het vak van politiemann aardig gederomantiseerd. Spectaculaire acties en vernuftig psychologisch inzicht van individueel opererende inspecteurs zijn enigszins op de achtergrond geraakt en vervangen door de beschrijving van handelingen van een meer routinematig karakter, die **het Team** moet uitvoeren om de moord op te lossen.

Bill Granger zet in zijn boek **Public Murders** (New English Library, VD, f 13,30) deze traditie voort. The special squad of Area One Homicide van Chicago ziet zich in een zeer hete zomer voor de taak geplaatst om een reeks van publieke moorden op te lossen. Het betreft hier jonge, aantrekkelijke vrouwen die op klaarlichte dag in park of bioscoop met een slagersmes om het leven gebracht worden.

Zoals gebruikelijk in politieromans met sociaal-realistische inslag, wordt ook in dit boek de handeling regelmatig onderbroken voor een kijkje achter de schermen van het huiselijk leven van de diverse Special Squadleden (problemen met je ex-vrouw, ruzie met opgroeiende kinderen, ophouden met roken). Ondanks de nadruk op het teamwerk blijkt er in de loop van het verhaal alsnog een soort van heldenrol weggelegd te zijn voor de even aantrekkelijke als harde Karen Kovac, de enige vrouw die deel uitmaakt van de Homicide Squad. Het feminisme is doorgedrongen tot de afdeling moordzaken. De tijd was er rijp voor. (BR)

Geleerde pret

De in 1980 overleden Sir Charles Percy Snow was een schrijver van serieuze literatuur. Behalve literair zijn boeken meestal ook erg spannend en de misdaad speelt meer dan eens een belangrijke rol. Snow heeft ook twee echte detectives geschreven. Kortgeleden is van die twee **Death under sail** (Penguin, NL, f 9,80) dat in 1932 verscheen, opnieuw uitgebracht. Het boek is geschreven in de stijl van Agatha Christie, goed gemaakt en met meer psychologisch inzicht dan Christie zelf had, maar verder alleen opmerkelijk omdat het het debuut was van een groot schrijver. Snow is op zijn best wanneer hij dingen beschrijft, waarvan je aanvoelt dat ze echt gebeurd hadden kunnen zijn. Zes mensen op een zeilboot, waarvan er een wordt vermoord, is niet helemaal zijn terrein. In een 'author's note' uit 1959 stelt Snow dat hij meer detectives zou schrijven, als hem een tweede leven was gegund. Hij zou proberen echte 'romans policier' te schrijven. 'Niemand, zelfs Simenon niet, heeft precies gedaan wat ik zou willen zien. Ik geloof dat het terrein nog helemaal braak ligt,' stelde hij. Aan het eind van zijn leven heeft hij met zijn tweede detective laten zien wat hij daar zo ongeveer mee bedoelde. **A coat of varnish** (Penguin, NL, f 13,30) was een interessante poging, die misschien niet de aandacht heeft gehad, die hij verdiende. (FH)

UW
BOEKHANDEL
PRESENTEERT:

Codewoord 'Backpay'

Een Nederlandse thriller over een spectaculaire gijzelingsactie, met als inzet de uitbetaling van de achterstallige KNIL-soldij. Een sfeervol en spannend verhaal van zeeman/schrijver Jack Benning.

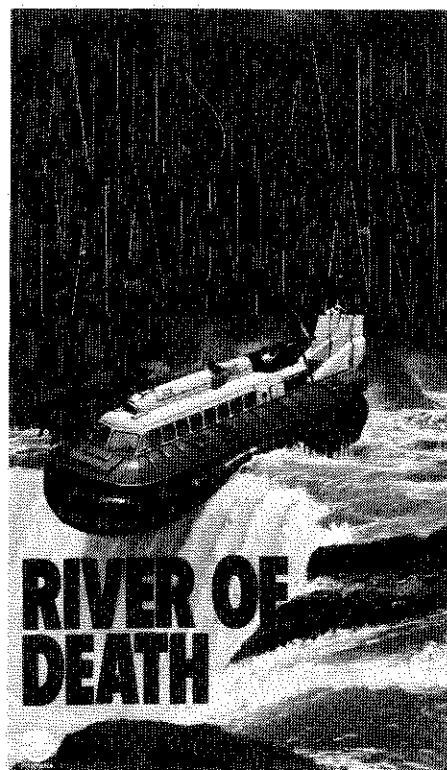
Weér zo'n
opmerkelijk boek
van Sijthoff

Made in USA & UK

Bonzen

Alistair McLean heeft met **River of death** (Fontana, VD, f 11,50) weer een produkt aan zijn lange serie toegevoegd. In het Nederlands heet het **Rivier des doods** (Elsevier, f 19,90). Het is niet zijn beste werk. Met veel moeite (grote letters en veel wit) lukt het om dit werkje de omvang van een normale pocket te geven. Maar het gaat niet alleen om uitsmeren, ook het verhaal zelf doet onuitgewerkt aan. Het gaat om een Duitse oorlogsschat die in 1945 nog net weggevoerd wordt en waarover 30 jaar later in het binnenland van Brazilië meer wordt gehoord. Een mysterieuze Mr. Smith (alweer die naam) weet via een onwaarschijnlijke jungleheld de weg te vinden. De story had veel aan spanning en sfeer kunnen winnen als hij meer was uitgewerkt. Nu doet alles - ondanks de altijd weer vlotte stijl van McLean - tamelijk onaf aan. (WV)

Ook Dick Francis zet zijn succesvolle werkzaamheden met betrekking tot het schrijven van vlotte spannende verhalen over de wereld van het Britse paardenrennen voort. Hij is uitermate knap in het steeds weer bedenken van nieuwe intriges over deze nogal vreemde samenleving. In **Reflex** (Pan, VD, f 11,50) wordt de held Philip Nore die als jockey een bevredigend bestaan leidt, ineens met enkele schokkende gebeurtenissen geconfronteerd. Een paardenfotograaf overlijdt en diens vrouw en zoon worden op allerlei manieren door tegenslagen achtervolgd, waarbij ook Nore betrokken raakt. Verder krijgt hij te ma-

ken met zeer moeizame familieverwikkelingen. Francis weet hier een zeer onderhoudende roman van te maken met verrassende ontwikkelingen en een eind dat goed naar een climax toe is geschreven. Al met al een uitermate prettig boek dat een breed publiek zeer zal onderhouden. Te wensen ware dat er meer boeken van dit niveau in het genre op de markt kwamen. (WV)

Razendsnel na het verschijnen van de hardcover-editie is nu al de pocketuitgave van **Free fall in crimson** van John D. MacDonald verkrijgbaar (Fawcett, VD, f 11,50). Zoals in het januarinum-mer stond beschreven, heeft Travis McGee weer heel wat te verstouwen, dit keer met moordzuchtige motormaniakken. Zowel hij als Meyer, zijn vaste makker, redden het opnieuw, maar het wordt steeds meer op het nippertje. (TC)

Weg met de wereld

Alfred Coppel heeft met **The Hastings conspiracy** (Pocketbooks, VD, f 11,50) een uitstekende politieke thriller gemaakt die zich afspeelt in de zeer nabije toekomst. Het boek beschrijft zeer spannend en op geloofwaardige wijze de koortsachtige activiteiten die Britse, Russische en Amerikaanse geheime diensten ontwikkelen als gevolg van een uiterst ingenieus Russisch plan. De Russen willen het inmiddels socialistisch geworden Engeland loswaken uit de NATO, wat hen ongekende politieke en militaire voordelen zal opleveren. Een hoeksteen van het plan is dat de Engelse eerste minister moet worden vermoord. Onvermijdelijk zullen de Amerikanen hiervan de schuld krijgen, zodat de Britten hun banden met de USA en de NATO zullen verbreken. De Russen spelen hoog spel, want mislukking van hun plan zou wel eens tot WO III aanleiding kunnen geven. (HKO)

In **The Icarus device** van Ib Melchior (Bantam, VD, f 9,75) zitten we nog tussen WO II en III in. Het gaat om een goed verteerbare story die in 1945 begint met de vlucht van een Peenemünde-geleerde uit Duitsland. In 1979 wordt de draad weer opgevat bij geheime proeven in de Amerikaanse woestijn. Een testpiloot verongelukt tijdens een proefvlucht met een geheim wapen, maar hij overleeft het en zwerft - met verlies van geheugen - door de woestijn, achtervolgd door Oostduitse agenten. Het verhaal garandeert een ontspannen avond of weekendje, maar de intrige is wel rijkelijk onwaarschijnlijk. Het geheime wapen, de wijze waarop de Amerikaanse autoriteiten allerklunzigst achter de testpiloot aanrennen en het feit dat Oost Duitsers

opduiken in plaats van Russen dragen stuk voor stuk aan de ongeloofwaardigheid bij. (WV)

Elleston Trevor is bij WO II blijven steken. Vooral bij liefhebbers van het werk van Adam Hall zal **The Damocles sword** in de smaak vallen (Fontana, VD, f 11,50), want achter beide namen gaat dezelfde schrijver schuil. Het verhaal biedt veel sadistisch geweld, de helden zijn superhelden en de boeven superboeven, schakeringen daartussen ontbreken en daarbij gaat het allemaal over een geheim project dat zo geheim is dat slechts de koning van Engeland en de president van de USA ervan op de hoogte zijn. Nodig zijn verder een aantal belangrijke geleerden die in Duitse concentratiekampen zitten. Trevor stuurt een Engelsman vermomd als SS-officier erop af om deze klus te klaren. (HKO)

Breiwerkjes

Pilgrim's rest (Coronet, VD, f 9,80) van Patricia Wentworth, over wie het profiel in het januarinum ging, is een herdruk van een Miss Silver-mysterie uit 1946. De handeling speelt zich dan ook af tegen de achtergrond van WO II. Een jonge vrouw heeft de zorg op zich genomen voor het dochttertje van haar zuster die samen met haar man tijdens de bombardementen op Londen is omgekomen. Ze neemt een baantje aan op het platteland in een vredig dorpje om aan alle ellende te ontkomen, maar dat valt lelijk tegen. Weliswaar vliegen de bommen haar niet meer om de oren, maar veilig is het er evenmin. Gelukkig is de scherpzinnige, eeuwig breiende Miss Silver, met als een soort Watson de schaapachtige Frank Abbott, ter plaatse. Alles loopt dan goed af, maar gelukkig niet op de afgesloten clichématige manier van damesromans, waar de boeken van Patricia Wentworth toch wel heel dicht tegen aan zitten. (MB)

Eternity ring uit 1950 (Coronet, VD, f 9,80) is ook herdrukt en ook dit verhaal van Patricia Wentworth heeft iets te maken met WO II en de chaotische toestanden die dit met zich meebracht, waarin niet alleen heldendom bloeide, maar ook onguere elementen de kans kregen om hun slag te slaan, veelal over de rug van arme rijke vluchtelingen. Zo gaat het ook in dit verhaal, waarin een vrouw beroofd wordt van haar juwelen als ze in Frankrijk op de vlucht is voor Duitsers. Het gezicht van de dader krijgt ze niet te zien, maar wel zijn vreemd gevormde hand die ze jaren later dan ook onmiddellijk herkent. Dat loopt slecht voor haar af, maar Miss Silver is erbij en zij weet zoals gewoonlijk alles op te lossen. (MB)

Elizabeth Ferrars komt regelmatig terug in deze kolommen. Ze is een volgelinge van de klassieke Engelse school van dames detectiveschrijfsters. Haar boeken spelen zich dan ook bijna altijd af in klassieke Engelse landschappen en milieus. **Murder anonymous** (Bantam, VD, f 7,75) dat in het Nederlands **Anonieme Moord** (Prisma, f 6,-) heet, is daarop geen uitzondering. De vrouw van een hoogleraar in de genetica wordt op een kwade dag thuis beroofd en gewurgd. Voor haar man is die dag zo kwaad nog niet, want zij laat hem een aardig bedrag na en bovendien begonnen de huwelijksbanden behoorlijk te knellen. Hij heeft gelukkig een waterdicht alibi, zodat alles in orde lijkt. Dan beginnen de anonieme telefoontjes te komen en daarmee alle ellende. (MB)

Dream of fair woman door Charlotte Armstrong (Keyhole Crime, VD, f 7,50) handelt over een meisje dat in een diep coma verkeert, zonder dat de oorzaak ervan bekend is. Zij is op een gegeven ogenblik een pension in Los Angeles ingewandeld, om er een kamer te huren, en direct daarop in diepe slaap gevallen. De pensionhoudster wordt ongerust en belt het ziekenhuis. Matt, haar zoon en co-assistent, probeert te achterhalen wie ze is, en hoe het zo gekomen is, maar er zijn teveel sporen, en teveel mensen die haar willen komen halen. Is ze heel rijk, actrice of non? Hij raakt verliefd op deze Doornroosje en doet nog meer moeite haar identiteit op het spoor te komen. Uiteraard niet zonder gevaar. Dat geeft een oorspronkelijk en onderhoudend verhaal met een verrassend slot. (CLB)

Spitse speurders

Death of a busybody van Dell Shannon (Keyhole Crime, VD, f 7,50) is een genot voor thrillerlezers, kattenliefhebbers, puzzelaars en vrienden van de politie, maar een ernstige waarschuwing aan roddelaars en bemoeials. Alle verdachten van de moord op Margaret de Roddelaarster hebben zo hun redenen om haar liever dood dan levend te zien, maar het verhaal toont aan dat er tussen het hebben van goede redenen en daadwerkelijke moord plegen een wereld van verschil kan zitten. Het boek laat ook zien dat een roddelaarster niet wordt geboren, maar gemaakt. Luitenant Mendoza, die in een hele reeks boeken van Shannon optreedt, moet de zaak oplossen en laat zich kennen als een innemend, oprecht mens met een hart voor dieren. Je krijgt al lezend trek in andere verhalen. Er zitten in het boek wat herhaalde bespiegelingen over de misdaad, maar zeker voor gebruik in wachtkamers of vliegelden is dat geen echt be-zwaar. (LB)

Time to murder and create van Lawrence Block (Keyhole Crime, VD, f 7,50) is eveneens een goed verhaal. Het gaat over chantage, heeft snelle dialogen en een detective van het anti-held type. Matt Scudder is een voormalige Newyorkse politieagent, die inmiddels gedesillusioneerd, gescheiden en veelal dronken is. Maar hij citeert ook Coleridge, leest Het leven der heiligen en geeft tien procent van zijn inkomen aan de kerk en maakt zich in tegenstelling tot veel mensen druk om de dood van een onbetekenend misdadiger. Het gaat om een chanteur en Block heeft een slot bedacht waarin Boystown voorkomt en dat Spencer Tracy die in de gelijknamige film speelde, deugd zal doen. Het is wel storend dat in het boek een aantal misdaden met kinderen als slachtoffer staat beschreven. (LB)

Moederliefde

Het werk van James M. Cain wordt over het algemeen tot de misdaadlectuur gerekend, maar dat is niet helemaal

correct. Cain schrijft graag over vleeslijke lusten en daar vloeit nogal eens bloed uit voort. In **Mildred Pierce** (Hamlyn, VD, f 10,70), dat als **Moeder en dochter** in het Nederlands is verschenen (Loeb, f 27,50) gaat het meer om geestelijke liefde en ontbreken de gebruikelijke kenmerken van de thriller, zoals misdaad en geweld en de dreiging daarvan. Iedereen weet dat liefde blind maakt en dat blijkt nu weer eens. Mildred Pierce is een goedhartige huisvrouw die na haar scheiding niet bij de pakken neer blijft zitten en door hard werken een zelfstandig bestaan als horecaondernemster weet op te bouwen. In het zakenleven gaat het haar zeer voor de wind, maar tegen haar dochter Veda is ze niet opgewassen. Dat is een keihard, berekenend kregend dat het nogal hoog in haar hoofd heeft. De diepe liefde die Mildred haar dochter toedraagt en de daarmee gepaard gaande angst haar te verliezen, brengen haar er toe zich volledig te laten ringeloren. Kinderen grootbrengen is gebeten worden door de mond die je voedt, dat weet iedereen ook weer na lezing. (HKO)

VD: importeur van Ditmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

MOORD ONDER DE PARASOL

Maak uw keuze uit ca. 60 Superspannende boeken van vier wereldberoemde schrijvers. Slechts f 15,90 bij elke boekhandel.

UW GARANTIE VOOR EEN MOORDVAKANTIE

Patricia Highsmith

Ongemotiveerd psychologisch

Patricia Highsmith, geboren in Fort Knox, is 61 jaar. Ze heeft geen vriend, vriendin of man, maar wel - het wordt ons in geen interview met haar bespaard - twee Siamese poezen. Voorzover mijn informatie reikt wonen ze met hun drieën in het Franse dorpje Moncourt, in de buurt van Fontainebleau. De geïnteresseerde lezer wil ik niet onthouden dat dit gehucht zich in het département Seine-et-Marne bevindt, op 72 meter boven de zeespiegel, en 885 inwoners telt. Van Highsmith zijn sinds 1950 - te beginnen met het als Hitchcock-film bekende *Strangers on a train* - 22 boeken uitgebracht. Vijf daarvan zijn verhalenbundels van zeer uiteenlopende aard (waar ik in dit stuk verder niet op in zal gaan), de overige zeventien zijn romans. Hiervan hebben vier de geestelijk gestoorde moordenaar **Tom Ripley** als hoofdpersoon, wat voor sommige critici aanleiding is, onderscheid te maken tussen de wel- en de niet-Ripley's. Volgens mij een overbodig onderscheid, maar dat moet u zelf maar uitzoeken. Haar boeken worden uitstekend verkocht maar aan wie, daar kan ik bij gebrek aan marketing-gegevens slechts naar raden. Eén ding is echter zeker: Highsmith hoeft het niet alleen van de eenvoudige thrillerconsument te hebben, ze weet daarnaast ook de liefhebber van de 'psychologische roman' aan zich te binden. Een illustratie daarvan is de recente uitgave van het boek *Over Patricia Highsmith*. Naast een viertal weinig zeggende interviews met de schrijfster - met steeds maar weer die poezen - treffen we in dit boekje een reeks essays over haar werk aan van een gemêleerd gezelschap, waaronder Graham Greene, Peter Handke en Maarten 't Hart. De accenten verschillen per artikel, maar over twee dingen is men het redelijk eens: de boeken van Highsmith zijn *Literatuur* (te onderscheiden van de gevreesde lectuur met de kleine l), en daarenboven *Psychologisch* van aard. Nu vind ik de meeste beschouwingen over wat precies de twee genres onderscheidt nogal triviaal. Wat niet triviaal is zijn de gevolgen van zo'n etikettering. Voor je het weet worden duizenden Athenumleerlingen met Patricia Highsmith opgeknapt. Het is niet ondenkbaar dat binnenkort een scholier in Zutphen voor zijn eindexamen zakt omdat hij niet tot tevredenheid van docent en gecommitteerde heeft kunnen uitleggen waarom Howard Ingham, hoofdpersoon uit *The Tremor of Forgery*, maandenlang in Tunesië blijft hangen,

waar hij ogenschijnlijk niets te zoeken heeft. Overigens blijven de vakbroeders zelf op de vraag, waarom de boeken van Highsmith beslist tot de literatuur gerekend dienen te worden, het antwoord schuldig. Peter Handke geeft, op driekwart van zijn artikel gekomen, de pijp aan Maarten: '...ik meen dat nog steeds niet duidelijk te hebben gemaakt. Maar daarvoor in de plaats kan ik het gevoel van bescherming beschrijven...'. De verdienste zit hem niet in een originele of beeldende schrijfstijl, dat moet zelfs de trouwste bewonderaar toegeven. Zo merkt Maarten 't Hart op dat ze een kleurloze en enigszins onbeholpen schrijfwijze heeft en zich onthoudt van het gebruik van metaforen ('het dunne ijs van hun relatie telde nog menig wak, zonder dat dit van een waarschuwingbordje voorzien was' zou een metafoor zijn). Ook constateert hij dat niemand in haar boeken een eigen spraakgebruik heeft. Dat klopt helemaal. Je kan daar nog aan toevoegen dat, hoewel zoiets natuurlijk geen vereiste is, elke vorm van humor of ironie ontbreekt.

Het lijkt erop, dat Highsmith geen enkele distantie tot de gebeurtenissen in het verhaal kan opbrengen. Dit manifesteert zich - vooral op momenten dat het spannend wordt - in kortademig proza dat sterk doet denken aan een radioverslag van een tenniswedstrijd: '*Chester saw him. Rydal climbed up to Chester's level*'. Deze pakkende passage betreft een bezoek aan het labyrint van Knossos, in *The two Faces of January*. In *Those Who walk Away* treffen we de volgende beschrijving van een ontmoeting tussen de twee hoofdpersonen in de straten van Venetië: '*...he saw Coleman some thirty feet away. Coleman was looking at him, and Ray was sure he had been following him. For an instant, Ray thought of approaching Coleman...*'. In zo'n kort citaat lijkt het misschien nog mee te vallen, maar laat ik wie nog twijfelt verzekeren, dat een pagina verder zowel de naam Ray als Coleman 14 maal genoemd wordt, en die monotonie werkt op den duur op je zenuwen. Nee, in mooischrijverij moeten we de waardering niet zoeken. Blijft over de psychologie. Een psychologische roman, zo legden een paar vakgenoten mij desgevraagd uit, is een roman waarin het accent niet zozeer ligt op de 'externe' gebeurtenissen, als wel op een beschrijving van de

Patricia Highsmith: Al vroeg in een lege wereld

persoonlijkheid van de figuren in het boek, en van hun onderlinge relaties.

Aan het eerste criterium voldoet Highsmith zeker. Een in *Over Patricia Highsmith* opgenomen stuk van Peter Rüedi heet veelbetekend 'De toekomstige sterfgevallen van Patricia Highsmith'. Moorden zijn bijzaak. Sterker nog, in *Edith's Diary* en *Those Who Walk Away* komt zelfs geen moord voor, en van het enige sterfgeval in *The Tremor of Forgery* wordt niet duidelijk of er van moord, doodslag of dood door schuld sprake is. Niet alleen de sterfgevallen zijn bijkomstig: net zo min als je als naïeve lezer tevoren op een minimum aantal moorden kunt rekenen, mag je met enige zekerheid een min of meer coherent verhaal verwachten. Het verhaal is niet belangrijk, de stijl is niet groots. De beschrijving van de personages en hun betrekkingen moet dan wel bijzonder treffend en meeslepend zijn, anders waren publiek en medeliteratoren niet zo laaiend enthousiast. Waarschijnlijk is Graham Greene's mening representatief voor een groot deel van de bewonderaars: 'Het is niet de wereld die wij dachten te kennen, maar ze lijkt ons beangstigend echter dan die van onze buurman. De gebeurtenissen komen zo plotseling en overwacht op ons af en de motieven zijn aanvankelijk zo onbegrijpelijk, dat we ze gewoon accepteren'. In dezelfde bundel benadrukken ook Julian Symons en Peter Handke de combinatie van onbegrijpelijkheid van motieven enerzijds, en onontkoombare acceptatie daarvan door de lezer anderzijds. Greene's redenering spreekt me niet aan. Hoe kan een wereld waarin de keuzes die mensen maken, volstrekt onbegrijpelijk zijn, reëler zijn dan 'die van onze buurman'? *Those Who Walk Away* is één van de meer wezenloze Highsmith-romans.

Het verhaal speelt in Venetië. Ray Garrett's vrouw heeft zelfmoord gepleegd. Haar vader, Edward Coleman, kan dit niet verwerken en geeft Ray de schuld van het gebeuren al zijn zijn aantijgingen niet konkreet. Ray probeert zijn schoonvader van zijn onschuld te overtuigen, maar tevergeefs. In de loop van het verhaal pleegt Coleman vier (!) aanslagen op het leven van zijn schoonzoon. Uiteindelijk scheiden hun wegen. Coleman belandt niet in het gevang, omdat Ray geen aanklacht indient. Bij lezing komen diverse vragen bij me op. Waarom stelt Coleman Ray aansprakelijk voor de tragedie? Waarom probeert Ray het hele boek door, ook nadat uit alles is gebleken dat zijn schoonvader niet voor rede vatbaar is, hem tot andere gedachten te brengen? Waarom duikt Ray na de tweede moordpoging onder, in plaats van naar de politie te gaan, de stad te verlaten of contact te zoeken met een vertrouwenspersoon? Waarom geeft Ray na de derde aanslag deze wél aan bij de politie, maar verzwijgt hij de vorige twee? Waarom duikt na dezelfde aanslag plotseling Coleman op zijn beurt onder, in tegenstelling tot de vorige twee keer, toen toch ook al het gevaar bestond dat Ray hem zou aangeven? Waarom wordt tenslotte de strijdbijl begraven? Voor dat deze wereld reëler wordt dan die van mijn buurman zou ik graag eerst die vragen beantwoord willen zien. Want dat is psychologie: het zoeken en geven van verklaringen van wat mensen doen, denken en voelen. Misschien denkt de lezer na deze tirade, dat ik de romans van Highsmith pulp van de allergenste soort vind. Dat is niet het geval. Ik lees ze niet voor mijn verdriet. Mijn kritiek richt zich op recensenten die uit het feit dat ze door bepaalde lectuur worden meegesleept konkludereren, dat het geschrevene wel buitengewoon scherpzinnig moet zijn. (Voor

de belangstellende leek: dit is wél psychologie, het verschijnsel staat bekend als **externe attributie**). Ik zie de Highsmith-romans als verstrooiingslectuur, gecomponeerd met behulp van een aantal kunstgrepen die weliswaar irriteren, maar gelijktijdig de aandacht gevangen houden. In de meeste romans - ik ben niet de eerste die het opmerkt - is het thema een vreemde afhankelijkheidsrelatie tussen twee mannen. Soms bestaat er een duidelijk onderscheid tussen de goed guy en de bad guy, waarbij meestal de goede in de meest afhankelijke positie zit of, liever gezegd, zich daarin manoeuvreert. Deze stand van zaken kenmerkt onder meer *Strangers on a train*, *The Blunderer*, *A Dog's Ransom* en *Ripley's Game*. In andere boeken ligt zowel de verhouding tussen goed en kwaad als tussen wat in relatie-therapeutenjargon de **one-up** en de **one-down positie** heet, subtieler. Tot die categorie reken ik *The Two Faces of January*, *The Cry of the Owl* en *Those Who Walk Away*.

Door zich volledig te concentreren op de relaties tussen de figuren schept Highsmith een vreemde, gesloten wereld, als in een toneelstuk. Het is niet van belang wat er in de krant staat, het maatschappelijk gebeuren reikt slechts tot het voortuintje van de burens. De suggestie van intimiteit wordt nog versterkt door het overvloedig gebruik van voornamen, alsof Highsmith de lezer in de familie- en vriendenkring wil opnemen. Dat procedé werkt prima.

Een ander voorzorgsmaatregel om het publiek bij de les te houden bestaat uit het toelaten van abrupte gevoels- en stemmingswisselingen bij de hoofdpersonen, die hun weerslag vinden in het daaropvolgende gedrag. Voorts liegen de personen er lustig op los, en ook dat vergt de nodige concentratie van de lezer. Er zijn al met al voldoende redenen om een Highsmith-boek, als je er eenmaal aan begonnen bent, aandachtig uit te lezen.

Maar met de motieven van de personages blijft het tobben. Mogelijk heeft dit te maken met Highsmith's levensloop: gebroken gezin, stiefvader, vroeg op eigen benen, weinig schoolvriendinnen. Ook de rest van haar leven brengt ze overwegend in isolement door. En hoewel de wetenschappelijke opvattingen daarover uiteenlopen denk ik niet dat je, door je sociale verkeer hoofdzakelijk tot de omgang met slakken en poezen te beperken, een realistische kijk op de mensheid ontwikkelt. Zelf vind ik *Deep Water* verreweg haar aardigste boek. Waarom? In de eerste plaats omdat er geen schlemiel in voorkomt die, uit troebale drijfveren, zich in de narigheid stort. Het verhaal gaat over de keurige Victor van Allen, gerespecteerd uitgever en slakkenhouder, die in de loop van het boek twee min-

naars van zijn losbollige vrouw en vervolgens haar zelf om zeep helpt, wat in schril contrast staat met zijn overige gedrag. Niet alleen tegenover zijn vrienden, maar zelfs tegenover zijn vrouw en haar aanbidders wekt hij namelijk een indruk van overdreven redelijkheid. Waarom slik ik dit gegeven? Omdat ik me kan voorstellen dat iemand veel waarde hecht aan zijn reputatie. Omdat ik me kan voorstellen dat iemand zich afvraagt of hij het recht heeft, anderen in de door hen gewenste levenswijze te dwarsbomen. En omdat ik me zelfs kan voorstellen dat iemand die in zo extreme mate zijn emoties heeft beteugeld, op een gegeven moment doorslaat. Kortom, ik waardeer het boek zo omdat ik de indruk heb, de hoofdpersoon te begrijpen. En dat is bij Highsmith een zeldzaamheid.

Hans Knegtmans

Ofschoon Patricia Highsmith nog lang geen schrijfster met een bestsellerstatus is, worden praktisch al haar boeken in druk gehouden, zowel in een Engelse pocketversie, als in een Nederlandse vertaling.

- '49 *Strangers on the train*. Penguin, NL, f 11,50. *Vreemden in de trein*. Arbeiderspers, f 22,50
- '54 *The Blunderer (Lament for a lover)*. Hamlyn, VD, f 9,80. *Erger dan moord*. Arbeiderspers, f 20,50.
- '55 *The talented mr. Ripley*. Penguin, NL, f 7,50. *Ripley, een man van talent*. Bert Bakker, f 27,50
- '57 *Deep water. (mask of innocence)*. Penguin, NL, f 7,50. *Stille waters*. Arbeiderspers, f 22,50
- '58 *A game for the living*. Hamlyn, VD, f 9,80
- '60 *This sweet sickness*. Penguin, NL, f 9,80. *Zoete ziekte*. Arbeiderspers, f 23,50
- '62 *The cry of the owl*. Penguin, NL, f 11,50. *De roep van de uil*. Arbeiderspers, f 23,50
- '64 *The two faces of January*. Hamlyn, VD, f 9,80. *De twee gezichten*. Arbeiderspers, f 22,50
- The glass cell*. Penguin, NL, f 9,80. *De glazen cel*. Arbeiderspers, f 24,50
- '65 *The storyteller (A suspension of mercy)*. Penguin, NL, f 9,80
- '67 *Those who walk away*. Hamlyn, VD, f 9,80
- '69 *The tremor of forgery*. Hamlyn, VD, f 9,80. *De valse trilling*. Arbeiderspers, f 26,50
- '71 *Ripley underground*. Penguin, NL, f 11,50. *Ripley ondergronds*. Bert Bakker, f 27,50
- '72 *A dog's ransom*. Penguin, NL, f 11,50. *Losgeld voor een hond*. Arbeiderspers, f 22,50
- '74 *Ripley's game*. Penguin, NL, f 11,50. *Ripley's methode*. Bert Bakker, f 27,50
- '75 *The animal-lover's book of beastly murder (short stories)*. Penguin, NL, f 11,50
- '80 *The boy who followed Ripley*. Penguin, NL, f 13,30. *Ripley achterna*. Bert Bakker, f 27,50

Bij de Arbeiderspers verscheen onlangs in verband met het tienjarig bestaan van de Crime-de-la-Crime reeks *Over Patricia Highsmith* (tot 14/6 12,50, daarna 16,50), een bundel met interviews, beschouwingen en een uitgebreide bibliografie.

Wegwezen

Samen met een vriendin ontvoert Robert Devore in **Prudence be damned** van Mary McMullen (Keyhole Crime, VD, f 7,50) zijn moeder en eist dan van zijn schatrijke vader een losgeld. Vader is wel genegen te betalen en alles lijkt goed te gaan. Plotseling duikt er echter een bekende van zijn vriendin op en ongelukkigerwijs is deze man een gevaarlijke gangster die graag de beschikking heeft over veel geld. Het ziet er nu voor Robert, zijn vriendin en zijn moeder een stuk minder rooskleurig uit. Dat maakt samen een niet onaardig verhaal, maar geen boek om in een adem uit te lezen. (HKo)

Ook in **Cruel is the grave** van Helen McCloy (Keyhole Crime, VD, f 7,50) wordt iemand ontvoerd. Het gaat om de dochter van een archeoloog die wordt gegrepen door een links-extremistische groepering halve garen die het voor de onderdrukten opnemen. Een flink losgeld is nodig om haar levend terug te krijgen. Haar vader wordt doodgeschoten wanneer hij het geld gaat afleveren, maar het geld is helaas niet bij de juiste personen terecht gekomen. De man met wie het meisje zou gaan trouwen, grijpt nu in en gelukkig is hij een ex-CIA-agent zodat de lezer enig vertrouwen in de goede afloop kan hebben. Al met al is het een leesbaar boek, waarin vooral de extremisten goed uit de verf komen, maar dat wordt ontsierd door een aantal storende onwaarschijnlijkheden. (HKo)

Josephine Tey: identiteitsproblemen

Klassiekers

Klassiek, maar erg gedateerd, is de eerste indruk die blijft hangen bij het lezen van Henry Wade's **A dying fall** (Perennial, NL, f 7,80). Het uit 1956 daterende verhaal is consistent, oer-Brits en in prettig leesbaar Engels geschreven. De intrige komt laat op gang en er zijn naast de hoofdverdachte voldoende randfiguren ingebouwd die niet aan de aandacht van de superintendent ontsnappen. De hoofdverdachte beweegt zich in een lowerupperclassmilieu. Nadat hij met zijn weldoenster getrouwd is, wordt hij verliefd op een meisje uit de buurt, dat zijn liefde voor paardenraces deelt. Zijn vrouw sterft vervolgens onder verdachte omstandigheden. De daaropvolgende chantage en het moordwapen (slaapmiddel) doen erg achterhaald aan, wat jammer is, omdat in de aanloop geen onaardig beeld wordt gegeven van het doen en laten en de sociale omgeving van de hoofdverdachte. (AN)

Het werk van Josephine Tey behoort ook tot de klassieken. Van **Brat Farrar** uit '50 (Pocketbooks, VD, f 9,80) is weer eens een herdruk verschenen. Ook in het Nederlands is het verkrijgbaar als **Brat Farrar** (Arbeiderspers, f 24,50). De boeken van Tey bevinden zich vaak tussen een thriller en een whodunnit in. Ook in dit boek gebruikt ze elementen van beide genres. Aangenomen is dat Patrick Ashby op dertienjarige leeftijd zelfmoord heeft gepleegd; in ieder geval heeft men in zijn kleren die op een rots waren achter gelaten een briefje gevon-

den dat er niet om liegt. Zijn lichaam is echter nooit gevonden, zodat de familie best wil aannemen dat ene Brat Farrar die zich jaren later als Patrick Ashby bekend maakt, hem werkelijk is. Toch is echter vanaf het begin duidelijk dat het om een bedrieger gaat. Maar waarom wordt hij niet snel ontmaskerd? (MB)

Iwan met de pet

Vlak na de Nederlandse vertaling van **Gorki Park** van Martin Cruz Smith (Veen, f 24,90) volgde de import van de Amerikaanse en Engelse pocketversie, de ene in een hagelwitte omslag en de andere in een pikzwarte (Pan & Ballantine, VD, f 11,50). Ter gelegenheid daarvan willen we nog een keer op het boek terugkomen, na de bespreking in het januarinumnummer. De vraag is namelijk, waarom Gorki Park zo'n succes heeft. Op zich is het verhaal niets bijzonders. Een politieman moet een aantal moorden onderzoeken en krijgt daarbij te maken met de actieve tegenwerking van andere overheidsdiensten en naar uiteindelijk blijkt, ook van zijn eigen superieuren. Waar hebben we dat eerder meegemaakt? Juist, bijna overal, behalve in Moskou en het ligt voor de hand dat deze plaats van handeling bepalend voor het succes van het boek is. Corruptie doet nergens zo authentiek aan als achter het Ijzeren Gordijn en Cruz Smith weet dat op een zeer knappe wijze uit te buiten. Door leuke dialogen vol met dubbele bodems wordt een aparte sfeer opgeroepen die vrijwel de indruk wekt 'echt Russisch' te zijn. Chief investigator Renko is bovendien gehuwd met een trouwe aanhangster van de Partij, wat aanleiding geeft tot een paar prachtige scènes. Op deze wijze bieden de eerste 300 bladzijden prima vermaak, maar daarna gaat er iets mis. Renko die inmiddels van zijn functie is ontheven, krijgt een rol toebedeeld die niet te rijmen is met het beeld dat eerder van hem is opgebouwd. Bovendien verplaatst het verhaal zich naar de USA. Jammer eigenlijk. (FH)

Moordmens

Julian Symons schrijft ideale boeken voor mensen die detectives eigenlijk beneden hun stand vinden. Ze hebben iets wetenschappelijks, wat overigens niet wil zeggen dat ze vervelend of saai zijn. Symons wordt sterk geboeid door wat echt is gebeurd en heeft daarover ook verschillen handboeken geschreven.

Het onderwerp van **Adelaide Bartlett** (Penguin, NL, f 11,75) lijkt hem dan ook op het lijf geschreven. In april 1886 werd Adelaide Bartlett vrijgesproken van de beschuldiging van moord op haar man, wegens gebrek aan bewijs. Behalve de jury twijfelde niemand aan haar schuld. Het laatste couplet van een liedje dat tijdens het proces door straatzangers werd gebracht, luidde:

*And when Edward says now come to bed,
just come and keep me warm,
She answers him, Just drink down this
for it won't do you harm,
And after you have taken it, why then
I'll come to bed,
But when poor Edwin's drunk it, then
he finds that he is dead,
Oh, oh oh oh that Adelaide
Wasn't she a naughty maid!*

Ook Symons lijkt geen twijfels te kennen. In zijn boek geeft hij aan hoe Edward Bartlett chloroform toegediend kon krijgen, zonder dat het sporen naliet in zijn mond. Behalve de reconstructie van een moord en het daarop volgende proces is het boek ook een psychologische roman geworden. Via een uitgebreide beschrijving van de jeugd van Adelaide en van haar huwelijk wordt duidelijk gemaakt hoe het zo ver kon komen. Voor een groot deel gebeurt dit door beschrijvingen in de derde persoon, maar er zitten ook dagboekfragmenten en verklaringen voor de rechtbank in het verhaal. Dat is een combinatie van technieken die in dit geval erg doeltreffend is. (FH)

Amateurs & Professionals

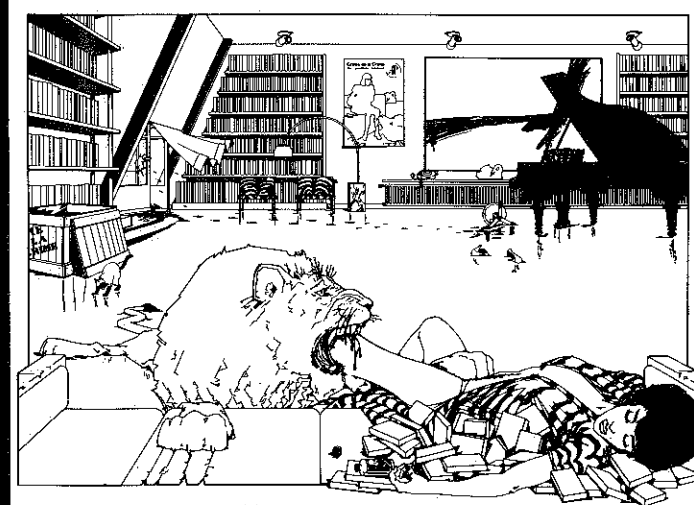
Kenmerkend voor de boeken van Robert Littell is de uitgebreide aandacht die hij schenkt aan zijn personages, met de bedoeling er echte mensen van te maken met dagelijkse beslommeringen die de dramatische episodes meer diepgang geven. Daarnaast spreidt hij authentiek aandoende kennis ten toon over de moderne spion als radertje in de grote bureaucratie. In **The Amateur** (Dell, VD, f 12,50) speelt een kenner van geheimschrift de hoofdrol. Zijn verloofde wordt vermoord door terroristen en tot zijn ontzetting merkt hij dat zijn bazen van de CIA niet willen ingrijpen. Via pressie weet hij zich naar de buitendienst over te laten plaatsen, waar hij aantoon dat hij een begaafde amateur is. Plaats van handeling is voornamelijk Praag, al weer enige tijd na de terugkeer van het Stalinisme. Het is vooral een mooi verhaal voor de serieuze thrillerlezer die graag een moreel standpunt verwoord ziet. (TC)

John Gardner beperkt zich tot de professionals op het gebied van de spiona-

ge. Lange tijd heeft hij zelf oorspronkelijke fictieve spionnen verzonnen. **Traitor's exit** (Star, VD, f 12,20) is daarvan een voorbeeld. Gedreven door geldzorgen en over de drempel geholpen door een beetje chantage besluit Rex Upsdale, een aan lager wal geraakte schrijver van spionageverhalen, mee te werken aan een onderneming waarbij hij zijn schrijfles in de praktijk kan brengen. De opdracht is namelijk de ontvoering (uit Moskou) van een overgelopen Engelse spion. Upsdale wordt hierin bijgestaan door een aantrekkelijke jongedame en twee ervaren veldwerkers ter plaatse. Gardner lijkt niet te willen of kunnen kiezen tussen de grappen en grollen van de dagdromende schrijver en de harde werkelijkheid. Misschien is die besluiteloosheid verantwoordelijk voor de situatie waarin geheime agenten als clowns vermoed in een langzaam uit elkaar vallende clownsmobiël richting Finse grens ploffen. (GJT)

Licence renewed (Cornet, VD, f 11,50) is een zeer serieuze en goed geslaagde poging om een nieuw James Bond verhaal te schrijven. John Gardner leek de literaire bazen van de Bond-erfenis daarvoor een geschikte kandidaat en Bond-liefhebbers zullen erkennen dat hun held nog helemaal de oude is. Alle ingrediënten van het doorsnee 007-verhaal zijn ook in dit verhaal dat in het Nederlands **Vergunning verlengd** heet (Veen, f 19,90), verwerkt. Het zwakke punt is wellicht dat de goed gedoseerde vaart die de verhalen van Fleming kenmerkte, soms ontbreekt. Ook dit maal is Bond's tegenstander een geniale gek. Het gaat om een atoomgeleerde die van plan is door afpersing de westerse wereld vijftig miljard dollar afhandig te maken (in diamanten natuurlijk). Bond ziet kans om bij de geleerde die ook een Schots kasteelheer is, in het gevele te komen en ontdekt in diens beeldschone nichtje een aangename Bondgenote. (GJT)

CRIME DE LA CRIME: 10 JAAR DE BESTE DETECTIVES & THRILLERS!

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de reeks **Crime de la crime** is zojuist verschenen: **Over Patricia Highsmith**. Prijs: f 12,50 (na 15 juni 1982: f 16,50). Vraag uw boekverkoper ook om het uitvoerige **Crime de la crime**-prospectus (een overzicht van alle **Crime de la crime**-delen, waarin opgenomen de prijsvraag **Meet u met inspecteur Leonard!**) U kunt dit prospectus ook rechtstreeks aanvragen bij: Uitgeverij De Arbeiderspers, Singel 262, 1016 AC Amsterdam.

ARBEIDERSPERS SINGEL 262

I'll make him an offer he can't refuse

Mario Puzzo: The Godfather

Deze rubriek staat open voor lezers met vragen, opmerkingen, verzoeken, enz. op het gebied van misdaadlectuur. Voorlopig is er maximaal één kolom ruimte. De redactie houdt zich het recht voor mededelingen in te korten of niet te plaatsen.

Wie heeft er belangstelling voor Zuidnederlandse detectiveschrijvers? Ik geef al enkele jaren de detectiveverhalen van John Flanders uit en geen kat die hem kent in Nederland?!

D. de Laet, p/a Pothock 21, 2000 Antwerpen, België.

Voor liefhebbers van Edgar Wallace die het Duits beheersen, is er een aardig bericht. Ter gelegenheid van de vijftigste sterfdag van de auteur zijn alle 82 Krimi's die hij produceerde, opnieuw als pocket uitgebracht door de uitgeverij Wilhelm Goldman. E. Puschel, Middelie 64, 1472 GS Middelie.

Thrillers & Detectives had niet mogen missen, wat mij opviel bij het lezen van de vertaling van *The fifth horseman* (De vijfde ruiter), na eerst de originele versie gelezen te hebben. Tot mijn afgrijzen merkte ik dat uitgever Elsevier zich er nogal goedkoop van had afgemaakt. Het hele gedeelte over de opsporing van de drie daders door de Franse SDECE is weggelaten: een omissie die deze gehele thriller onherstelbaar verminkt. Het op het spoor komen van de daders wordt de lezer zo zonder meer onthouden. Ook de manier van ontsteking van de bom moet nu tussen de regels door worden begrepen.

In hoeverre is verder *The Bourne identity* van Robert Ludlum op waarheid gebaseerd? Lees maar eens wat er op blz. 473 van Geheim agent voor Zuid-Afrika van Gordon Winter staat geschreven. R.A. Zeegers, Honderslootstraat 9, 1071 LP Amsterdam.

Ik bezit een collectie detectives van ca. 250 stuks, bijna alles oorspronkelijk Nederlands (vd Broek, Roothaert, enz.), welke ik wil verkopen. P. Jeuken, Vossstraat 18, 6934 BA Hall.

Kan iemand mij helpen aan de fondslid van de pockets die Born indertijd heeft uitgebracht. Olli Savola, Tikankatu 21 164, SF-20600 Turku 60, Finland. (Men kan mij gewoon in het Nederlands schrijven.)

Verzamelaar van detective- en mysterieromans, vooral Engelstalige, gespecialiseerd in Penguin-uitgaven, zoekt contact met mensen die hier ook in geïnteresseerd zijn, voor wederzijdse informatie/ruilen/verkoop. C.H. Bressers, Schömmerveld 9, 5751 EA Deurne.

De veronderstelling in het vorige nummer dat achter de schrijfster Bella Teloor van Kapasi een bekende Nederlander zat verscholen, bleek juist te zijn. Het gaat hier om een verhaal van de Rotterdamse hoogleraar in het strafrecht G.P. Hoefnagels. (TC)

4x Willy Corsari 4x Inspecteur Lund

Willy Corsari (1897) publiceerde naast haar romans een serie bekende detectiveverhalen met de sympathieke inspecteur Lund als hoofdpersoon. Ze behoren tot het beste dat in Nederland in dit genre is verschenen. Haar detectiveromans hebben altijd een knappe intrige met een verrassende, tot het laatst bewaarde ontknopning.

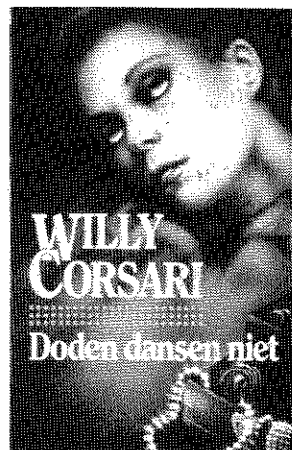
EEN EXPRES STOPTE

Een trein stopt. Een man stapt uit. In een voorname straat wordt een keurige meneer vermoord. Inspecteur Lund denkt aan een afrekening.

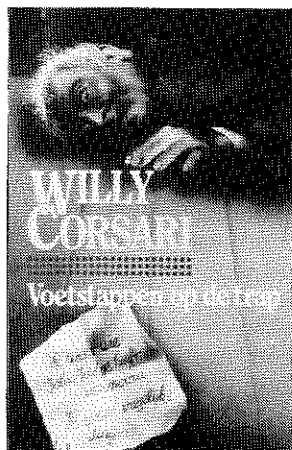
HET MYSTERIE VAN DE MONDSCHINSONATE

Inspecteur Lund lijkt per telefoon getuige te zijn van een moord. Er wordt in ieder geval niet onverdienstelijk piano gespeeld. Maar door wie eigenlijk?

DODEN DANSEN NIET

Een gemaskerd bal. Een ongenode gast. Een jonge vrouw die de nieuwe dag niet meer zal zien. Inspecteur Lund gaat op onderzoek.

VOETSTAPPEN OP DE TRAP

Een dode miljonair. Een ongeluk? Inspecteur Lund denkt van niet. En de moordenaar slaat opnieuw toe.

Deze paperbacks zijn verkrijgbaar in de boekhandel voor f 14,50

f14,50

VIER BUITENGEWONE DETECTIVES
VAN EEN BUITENGEWONE SCHRIJFSTER

VEEN, UITGEVERS UTRECHT

Simon Carmiggelt: Sombere en droevig rondlopen in een corrupte wereld

Carmiggelt over CHANDLER

In gesprekken over misdaadboeken duurt het vaak niet lang voordat men de naam van **Raymond Chandler** valt, een Amerikaanse schrijver met een Engelse achtergrond. Chandler schreef in de jaren dertig in korte verhalen de privé-detective **Philip Marlowe** die hij later ook in romans liet optreden. Marlowe is het proto-type van een fatsoenlijk mens. Zijn werkterrein lag in Hollywood en omgeving, een plek waar de Amerikaanse droom mensen al snel tot daden brengt die moreel niet zijn te rechtvaardigen. Van zichzelf had Marlowe de opdracht gekregen daar een stokje voor te steken. Raymond Chandler liet zijn held dat niet op een van-dik-hout-zaagt-men-planken manier doen, maar gebruikte humor, beeldspraak en scherpte die voor veel lezers zijn werk tot literatuur maakte. Door de thematiek die hij aanroerde en zijn manier van schrijven is hij meer dan twintig jaar na zijn dood nog steeds een veelgelezen schrijver. Tot zijn bewonderaars behoort **Simon Carmiggelt**, schrijver van

korte verhalen over het menselijk drama, verhuuld in de besognes van het dagelijks bestaan en gemaskeerd door aanstekelijke humor. Thrillers en Detectives had met hem een gesprek over zijn favoriete auteur.

'Ik weet niet meer precies wanneer ik Chandler heb ontdekt als schrijver. Ik heb ooit eens een boekje van hem gelezen, ergens vlak na de oorlog. Ik geloof dat het **The big sleep** was. Je weet hoe het gaat. Je gaat op reis en op het station koop je een boekje. De reis duurt acht uur en na één uur merk je al dat je dat boek niet wilt uitlezen. Bij Chandler heb ik dat nooit gehad. Ik voelde me onmiddellijk tot hem aangetrokken en ik ben al zijn boeken gaan lezen. Op zich ben ik niet zo'n vreselijke detectiveler en vind ik het moeilijk om een boek alleen om de intrige te lezen, om het ingewikkelde verhaal. Maar bij Chandler zie je dat hij een goed schrijver is. Vooral de manier waarop hij zijn personages laat praten, zijn dialogen die zijn zeer

witty, zeer geestig. Hij is op zijn best als hij een vrouw laat praten, vooral een vrouw met kapsones. Dan laat hij zijn hoofdpersoon, **Philip Marlowe**, zich een tijdje inhouden en opeens brandt hij los. Je wordt bij Chandler niet gedwongen om verder te lezen door de story, maar de stijl brengt je ertoe. In detectives komt dat maar weinig voor, in de gewone literatuur zie je dat natuurlijk wel vaker. **Elsschot** en **Reve** zijn bijvoorbeeld schrijvers, waarvan ik ook houd en die volledig op hun stijl drijven. Je vraagt jezelf wel eens af wat ze nou uiteindelijk mee te delen hebben en een ander zou je niet uitlezen. Zo voelde ik me tot Chandler ook meteen aangetrokken. Bij hem is het niet van belang wie de moordenaar is. Het gaat om een groot schrijver.'

'Na dat eerste boek wilde ik alles van hem lezen en ik herlees Chandler nog steeds. Iedere keer als ik iets langer op vakantie ga, neem ik weer een omnibus van zijn werk mee. Het feit dat ik precies weet wat er in die romans gebeurt, interesseert me niet. Het gaat me alleen erom dat het zo ongelooflijk goed is geschreven. Zijn werk is een soort leerboek voor me geworden. Schrijftechnisch is Chandler ongelooflijk knap, maar zelf kan ik zijn techniek bijna nooit toepassen. Marlowe komt ergens binnen en gaat dan uitgebreid dat huis beschrijven. Mijn stukjes zijn daarvoor te kort, maar ik heb wel van hem geleerd om in de eerste twee, drie regels iemand te laten praten en dan pas in de tweede alinea te vertellen hoe hij eruit ziet. Chandler is een groot schrijver omdat hij een eigen werkelijkheid weet te maken. Als je iets schrijft is het voor de lezer niet van belang of je het hebt meegeemaakt, maar wel dat je zo hebt zitten knutselen dat het authentiek wordt. Voor lezers is bijvoorbeeld heel moeilijk te pruimen dat in de werkelijkheid het toeval zo'n grote rol speelt en het detective genre is eigenlijk een genre waar de ene ongeloofwaardigheid zich op de andere stapelt. **Philip Marlowe** wordt in elkaar geslagen, volgespoten en met revolvers bewerkt. Een normaal mens zou al op pagina 3 zijn overleden, maar toch verkoopt Chandler zijn held als een gewoon mens. Je gelooft dat die man bestaat en je voelt je met hem verwant. Marlowe heeft iets ongelooflijks authentieks. Dat is het schrijverschap van Chandler, dat hij erin slaagt een echt mens te scheppen, die een beetje somber en droevig in een corrupte wereld oncorrupt rondloopt. Je hebt zelden mensen gezien die zo oncorrupt zijn als hij.'

'Chandler is heel laat begonnen met schrijven. Hij was eerst een handelaar en is toen een schriftelijke cursus gaan

volgen. Typisch Amerikaans is dat, dat je denkt dat je alles kunt leren, maar als hij geen aanleg had gehad dan was het toch niks geworden. Chandler is heel goed in beeldspraak, er zit heel veel scherpe humor in zijn werk en *slang*. Vooral in zijn beschrijving van politiemannen is hij heel fascinerend, met het aangeven van de sombere ondergrond van hun werk. Marlowe komt ergens een heel groot, ziek huis binnen en ziet daar iemand dood liggen, zoals dat vaak gaat. Hij belt dan de politie en beschrijft hoe een auto voorrijdt waar twee rechercheurs uitstappen. Een bekiijkt de villa en zegt dan: 'Nice outfit, where is the customer?'. Met dat soort dingen staan die boeken vol en dat geeft meteen aan dat zijn boeken moeilijk zijn te vertalen. Wij hebben vaak meer woorden nodig en het slang is ook moeilijk over te brengen.

'Let's nibble one', zegt de hoofdpersoon in *Farewell my lovely* als hij Marlowe een dancing naar binnen heeft getrokken. Wat moet je daar van maken? 'Laten wij er eentje nemen' zouden wij zeggen, maar dat roept toch een heel ander beeld op. In dat boek staat ook een heel leuk stukje waar Chandler indirect literatuurkritiek geeft. Marlowe is in de greep van een soort Oosterse genezer en dan komt de politie, twee rechercheurs waarvan de een steeds herhaalt wat Marlowe zegt en die door hem Hemingway wordt genoemd. De man wordt daar nijdig om en vraagt dan 'Who is this Hemingway person...?' en dan zegt Marlowe 'Een vent die altijd hetzelfde zegt en het net zo vaak herhaalt dat je gaat denken dat het goed is wat hij schrijft.'

Geldig van 1-6-'82 tot 1-9-'82

WAARDEBON

Ondanks de twijfels van Simon Carmiggelt is uitgeverij A.W. Bruna bezig het oeuvre van Raymond Chandler in het Nederlands te brengen. In samenwerking met deze uitgever biedt *Thrillers & Detectives* de lezer de mogelijkheid zijn mening aan die van Carmiggelt te toetsen op een voordelige manier.

Raymond Chandler: **Het kleine zusje**
317 002

Normale prijs f 18,75. Voordeelprijs f 15,-

Voor de lezer van *Thrillers & Detectives* betekent dit dus een tijdelijk prijsvoordeel van 20%.

Deze waardebon (of een copie ervan) moet u met uw bestelling meezenden. U kunt hem ook voor aankoop gebruiken bij iedere erkende boekhandel

Naam _____

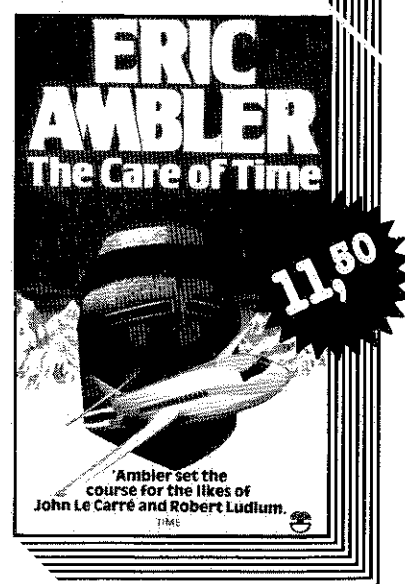
Adres _____

Woonplaats _____

'Het particuliere leven van een schrijver is eigenlijk niet van belang. Alleen, ik betrap mezelf er ook op dat je toch iets van die man wilt weten. Je wilt weten wat het werkelijkheidsgehalte van zijn werk is, wat hij heeft gebruikt voor zijn boeken. Dat is een soort technische interesse. Chandler dronk nogal en dat heeft hij ook in zijn boeken gebruikt. In *The long goodbye* speelt een schrijver en belangrijke rol, Marlowe leest dan een pagina die die man in dronkenschap heeft geschreven en zoekt ook de inrichting op waar hij verbleef om uit te drogen. Daar heeft Chandler natuurlijk zelf verbleven, dat heeft hij in zijn boek verwerkt. Ik heb de biografie van Chandler gelezen en ook zijn gebundelde brieven. Hij was een tamelijk bittere man. Hoewel hij goed werd verkocht, beschouwde men hen in Amerika niet als een echte schrijver, maar als een *pulpwriter*. Hij kwam veel in Engeland waar ze hem wel als een serieuze schrijver behandelden. Maar eigenlijk zou je het toch niet moeten doen, op bezoek gaan bij mensen die je bewondert, of je dat nu via een biografie doet of dat je echt op bezoek gaat. De mensen vallen dan altijd tegen en het weinige dat ze zeggen, wordt al gauw als orakeltaal gezien. Elsschot die ik vaak heb opgezocht die had dat niet, dat was het verkwikende aan hem. Die wou helemaal niet over zijn werk praten, maar gewoon over de gewone dingen van de dag en een glas bier drinken.'

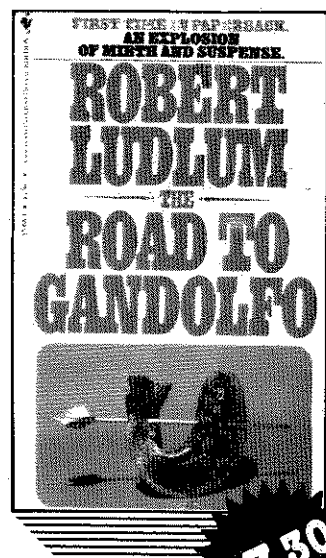
'Een bepaalde voorkeur voor een van Chandler's boeken heb ik niet. The big sleep vond ik prachtig, maar bijvoorbeeld *Farewell my lovely* vond ik ook erg goed. Laatst was op de kabel de film daarvan te zien met **Robert Mitchum** en die speelde Marlowe perfect. Hij heeft de kwaliteit van een Amerikaanse Gabin. Hij kan heel goed die sombere, snauwerige dialoog tot uitdrukking brengen. Laatst was hij ook te zien in *The friends of Eddie Coyle*, ook een gangsterfilm en daar kon hij ook weer dat volstrekte troosteloze van dat soort films laten zien. Mijn enthousiasme voor Chandler heb ik overgebracht op mijn oudste kleinzoon, die ook propaganda voor hem maakt. De liefhebbers van Chandler vormen een soort vrijmet-selarij. Het is toch schitterend dat iemand die hele Hollywoodseer zo goed kan neerzetten. Marlowe, die wordt door een gangster naar zijn huis gebracht. Dat gebeurt met de wagen die man die wordt bestuurd door een particulier chauffeur, een oudere man die een gedistingeerde indruk maakt. Marlowe ziet er daardoor vanaf om hem een footje te geven en biedt hem dan in een impuls aan het verzameld werk van T.S. Eliot voor hem te kopen. 'He already had it'. (TC).

New in paperback

'A high level good read, a thriller of pace and excitement, very satisfactory and sharp' *Financial Times*

'Addictively readable' *The Guardian*

A wickedly funny Robert Ludlum you've met before. All the verve of **The Chancellor Manuscript**, the serpentine plotting of **The Matarese Circle**, the explosive pace of **The Bourne Identity**

At all bookstores

Importer/Distributor

van itmar
Amsterdam

THRILLERS & DETECTIVES BESTELFORMULIER

Stuur de onderstaande boeken aan:

NAAM: _____

ADRES: _____

PLAATS: _____

Als betaling heb ik bijgesloten een girobetaalkaart/een betaalcheque van de banken t.n.v. Thrillers & Detectives postgiro 5013940, Amsterdam

	SCHRIJVER	TITEL	PRIJS
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

bedrag boeken

extra voor verpakking en verzending (v&v)

totaal

Kosten van verpakking & verzending zijn:

voor bestellingen tot f 20,—: f 3,—

voor bestellingen tussen f 20,— en 40,—: 2 gulden

voor bestellingen boven f 40,—: f 1,50.

De bestelling wordt via de PTT bij u bezorgd.

NB: Alle boeken zijn ook gewoon via iedere boekwinkel te koop.

THRILLERS & DETECTIVES ABONNEMENT

Maak van Thrillers & Detectives een levenslustig blad. Neem een abonnement of geef er iemand een cadeau. Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, mei, september en november.

Zend tot nader order Thrillers & Detectives aan:

Naam: _____

Adres: _____

Plaats: _____

Bijgesloten is als betaling een girobetaalkaart/betalcheque van de banken voor een jaarabonnement van f 11,25 t.n.v. Thrillers & Detectives, postgiro 5013940, Amsterdam (België f 6,- extra)

P.S. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en heeft betrekking op de vijf opeenvolgende nummers.

CORRESPONDENTIE

Uw reactie over de opzet en inhoud van Thrillers & Detectives kunt u altijd aan ons kwijt. Laat weten wat u van Thrillers & Detectives vindt en stuur ons de naam en adres van vrienden en bekenden die u met een gratis proefnummer wilt blij maken.

Adres voor bestellingen, abonnementen & correspondentie: Thrillers & Detectives p/a Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam